

Pred päťdesiatimi rokmi

7.-27. mája 1967 sa konali v Bratislave majstrovstvá Československa jednotlivcov v šachu. Turnaj prebiehal v priestoroch Študentského domova Jura Hronca, medzi študentami a Bratislavčanmi známom ako „Bernolák“. Účasť si v kvalifikačných turnajoch, alebo priamym postupom do finále zabezpečilo 16 hráčov. Pri absencii vtedajších československých medzinárodných veľmajstrov – Miroslava Filipa, Luďka Pachmana a Vlastimila Horta pasoval titul medzinárodného majstra do úlohy favoritov oboch slovenských účastníkov turnaja Júliusa Kozmu a Maximiliána Ujtelkyho – členov šachového oddielu Slovan ChZJD Bratislava. Okrem nich štartovalo v turnaji 6 držiteľov titulu majster športu a 8 kandidátov majstra.

52-ročný Max Ujtelky mal v tom čase pravdepodobne zenit svojej výkonnosti za sebou a zbierku medailí z domáceho šampionátu (2. miesto v roku 1960 a 3. miesto v rokoch 1948 a 1959) sa mu rozšíriť nepodarilo. V záverečnej turnajovej tabuľke mu patrila so ziskom siedmich bodov 10. priečka. Viac než úspešne ho zastúpil v tom čase 37-ročný JUDr. Július Kozma.

Vedenia v súťaži sa ujal v treťom kole po remíze so svojim oddielovým kolegom a dvoch víťazstvách a pozíciu lídra si udržal po celý turnaj. Vo finále deväťkrát zvíťazil a ani jednu partiu neprehral. Zo zvyšných účastníkov turnaja ostal bez prehry iba celkovo štvrtý Jozef Augustín z Brna, ale iba dve výhry pri 13 remízach na lepšie umiestnenie nestačili. Záverečné poradie na prvý pohľad budí dojem, že víťazstvo bratislavského majstra bolo hladké a jednoznačné. Na cieľovej páske, v poslednom kole však mohol prísť o titul, ktorý bol na dosah ruky. Situácia po predposlednom – 14. kole bola nasledovná: 1. Kozma 11 b., 2. Smejkal 10 b. 3. Trapl 8,5 b. Vylosovanie turnaja sa postaralo o napínavý finiš. Hráči na prvých dvoch miestach sa totiž v poslednom kole stretli vo vzájomnej partii. 21-ročný pražský majster športu a veľká nádej československého šachu Jan Smejkal nemal čo stratiť - i v prípade prehry by o striebro z šampionátu neprišiel. V prípade víťazstva by však vďaka lepšiemu Sonnenborn-Bergerovmu hodnoteniu získal titul majstra ČSSR pre seba.

Jan Smejkal – Július Kozma C11 /Komentár GM Ľubomír Ftáčnik/

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Jc3 Jf6 4.e5 Jfd7 5.f4 c5 6.Jf3 Jc6 7.Se3 Db6 8.Ja4 Da5+ 9.c3 cxd4 10.b4 Jxb4 11.cxb4 Sxb4+ 12.Sd2 Sxd2+ 13.Jxd2 b6 14.Db3 Sa6 15.a3

[15.Sxa6 Dxa6 16.Db4 (16.Jb2 Jc5 17.Db4 Dd3 18.Da4+ Jxa4 {18...b5 19.Jxd3 Jxd3+ 20.Ke2 Jxf4+ 21.Kf3 Sxa4 22.Kxf4= 0-1 (34) Blatny,P (2405)- Sarwin-ski,M (2395) Gorzow Wielkopolski 1987} 19.Jxd3 Vc8 20.Jb3 Vc4 21.Vc1 Kd7 22.f5 Vhc8 23.fxe6+ fxe6 24.Vf1 1-0 (39)Timman,J (2645)-Jussupow,A (2645) Bugojno 1986) 16...Dd3 (16...Vc8 17.Dxd4 O-O 18.Jb2 Vc2 19.Dd3 Dc8 20.Jd1 Dc5 21.Vf1 Vc8 22.Vf2 f6 23.exf6 Jxf6 24.h3 1/2-1/2 (63) Santo Roman,M (2450)-Guigonis,D (2320) FRA 1994)17.Db3 Da6 18.Kf2 O-O 19.Vhe1 Vac8 20. Jf3 d3 0-1 (42) Čechova Kostina,T-Fomina,T ZSSR 1975]

15...Sxf1 16.Vxf1 Jc5 17.Jxc5 Sxc5 18.Vb1 O-O 19.Db5 Dc7

[19...Dxa3 20.Vf3 a6 21.Vxa3 (21.Db6? d3 -/+) 21...axb5 22.Vxa8 Vxa8 23.Jb3 Va2 24.Jxc5 Vxg2 25.Vxb5 g5=]

20.Db7 Da5

[20...Dd8 21.g3 d3=]

21.Db5 Dc7 22.Db7 Da5 23.f5 exf5

[23...c4 24.fxe6 fxe6 25.Vf7 Vxf7 26.Dxa8+ Vf8 27.Vb8 Dxa3 28.Vxf8+ Dxf8 29.Dxa7=]

24.Vxf5

[24.Dxd5 g6 25.Kd1 Dxa3 26.e6=]

24...Dd8 25.Kd1

[25.Jf3 h6 26.Kd1 d3 27.Vf4=]

25... c4?

[Dobrá myšlienka oslabená nesprávnym prevedením. Čierny mal začať nástup v centre postupom d pešiaka: 25...d3! 26.Jf3 c4 27.Vf4 De8 28.Vb5 a6 29.Vb4=]

26. Vb5 Vb8 27. Dxb8?

[Smejkal bol vždy veľkým mysliteľom a snažil sa hrať v každej pozícii najlepšie ťahy. Podviedol ho odhad a prepočet, pretože oveľa silnejšie bolo zobrať pešiaka d5: 27.Dxd5! c3 28.Dxd8 Vfxd8 29.Vxb8 Vxb8 30.Je4 Vb5 31.Vf4 h6 (31...Vxe5 32.Jg3 Vd5 33.Je2 c2+ 34.Kd2 d3 35.Jc1 +/-) 32.Kc2 Vxe5 33.Kd3 f5 34.Jg3 Ve3+ 35.Kc2 d3+ 36.Kxc3 d2+ 37.Kxd2 Vxa3 38.Je2+/-] **27...Dxb8 28.Vxb8 Vxb8 29.Kc2 a5?**

[Kozma necíti nebezpečenstvo v prípade, že by sa bielu podarilo vylepšiť figúry. Správny postup ukázal počítač, čierny mal útočiť na slabého e5 pešiaka: 29...Ve8! 30.Jf3 d3+ 31.Kc3 Ve6 32.Jd4 Va6 33.Jb5 Va5 34.a4 Vxa4 35.Vf2=]

30.Vf4 d3+ 31.Kc3 Kf8 32.Vd4 Vb5 33.a4 Vc5 34.Jf1?!

[Smejkal pláva v mori možností, ale nedoceňuje silu prevodu jazdca na blokádne pole d4: 34.Jf3! Ke7 35.Vg4 g6 36.Jd4 +/-]

34...Ke7 35.Je3?

[35.Jd2 Ke6 36.Vg4 Kxe5 37.Jf3+ Kf6 38.Vf4+ Ke6 39.Jd4+ Ke7 40.Vf1]

35...Ke6 36.Vh4

[36.Vf4 Kxe5 37.g3 Vc6]

36...Kxe5 37.Vd4?

[Časová tieseň je v šachu trestom za rôzne hriechy. V prípade bieleho to bola vždy snaha hrať najsilnejšie pokračovanie a jeho hľadanie napriek obmedzenému času: 37.Jg4+! Ke6 38.Je3 f5 39.Kd4 Vc6 40.Vf4 d2 41.Kc3 d1D 42.Jxd1 Ke5 43.Vd4 Vb6]

37...f5 38.g3 g5 39.h3 h5 40.Jf1 Vc6 41.Jd2 g4! 42. hxc4 hxc4

[Biely nedosiahol nič, ale jeho súper dokázal obmedziť jeho možnosti a vytvoriť na g3 fatálnu slabinu: 43.Vf4 Vc8 44.Vd4 Vh8 45.Vf4 (45.Jxc4+ dxc4 46.Kxc4 Vc8+ 47.Kxd3 Vc1 48.Vf4 Vg1 -+) 45...Vh2 46.Jxc4+ dxc4 47.Kxc4 Vg2 -+] **0-1**

Po Maxovi Walterovi v roku 1923, Richardovi Rétim v roku 1925, Leovi Zobelovi v roku 1931 a Jánovi Šefcovi v roku 1955 sa po piaty raz sťahoval titul majstra Československa na Slovensko. Ďalších 14 rokov sme potom museli čakať, kým Ľubomír Ftáčnik odštartoval svoju skvelú sériu piatich majstrovských titulov a galériu slovenských šampiónov uzavrel v roku 1991 Igor Gažík.

Konečná tabuľka šampionátu:

1. Július Kozma (Bratislava) 12, 2. Jan Smejkal (Praha) 10, 3. Jindřich Trapl (Praha) 9, 4. Josef Augustín (Brno) 8,5, 5. Ivan Jankovec (Prievidza) 8,5, 6. Josef Příbyl (Praha) 8, 7. Jaroslav Trmal (Pleš) 8, 8. Jiří Lechtynský (Praha) 7,5, 9. Erwín Nowak (Praha) 7, 10. Maximilián Ujtelky (Bratislava) 7, 11. Slavoj Kupka (Třinec) 7, 12. Petr Macháček (Brno) 6, 13. Vlastimil Stulík (Praha) 5,5, 14. František Blatný (Brno) 5,5, 15. Antonín Kubíček (Brno) 5,5, 16. Ivo Rýc (Brno) 5 b.